

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

Pályázati azonosító: ROM-RKT-18-A-0032

Előzmények:

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma megbízásából és nevében az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő 2017. december 14-én nyílt pályázatot hirdetett roma kulturális események megvalósításának, kulturális tartalmak és termékek elérhetővé tételének támogatására. A pályázat közvetlen célja a roma kulturális események megvalósításán keresztül a cigány nyelvek (romani és beás) ápolása és fejlesztése, a roma hagyományok megőrzése, korszerű újraértelmezése, átadása fiatalabb korosztályoknak, a roma nemzetiség kulturális örökségeinek, ünnepeinek, történelmének és múltjának megismerése (zene, képzőművészet, tánc, filmművészet, iparművészet, és mások) és a különböző kultúrából származó emberek kölcsönös elfogadásának elősegítése volt.

A tervezett rendezvények közül legalább egy alkalommal a Roma Holokauszt eseményeiről is meg kellett emlékezni és emlékeztetni kellett az ártatlanul elhurcoltakra, a koncentrációs táborokba zártakra, a kényszermunkára hurcoltakra, a helyben legyilkoltakra.

A tervezett rendezvényeik közül legalább egy alkalommal, vagy egy alkalom meghatározó programelemeként meg kellett emlékezni Cziffra György zongoraművészről, akár a műveinek, akár az életútjának, művészetének bemutatásával.

Ezen felül legalább egy eseményen, vagy az eseménysorozat egyik programelemeként be kellett mutatni olyan roma származású személyt, akit példaképként lehet kiemelni a jelen és a jövő generációi számára, a cigány közösség és környezetük pozitív megítélését növelve ezzel. A választott személy lehetett: köztisztviselőben álló élő, vagy már elhunyt roma személy, lehetőség szerint a település egykori vagy jelenlegi lakója, vagy a pályázóhoz más módon kötődő ember. Személyes jelenléte nem volt szükséges, azonban be kellett mutatni az életútját, valamint azt, ami őt példaképpé tette.

A támogatás formája vissza nem térítendő támogatás volt, a projekt keretén belül igényelt és megítélt támogatás 100%-a, saját forrást nem igényelt.

A Nem Adom Fel Alapítvány (Budapest 1093, Lónyay u.3. II/1.) erre sikerrel pályázott (EPER iktatási azonosító: EMET-2018-90288) és nyert támogatást. Az igényelt pályázati összeg 700.000,- Forint, a megítélt pályázati összeg 425.000,- Ft volt. Ennek ellenére a pályázatot sikerrel megvalósítottuk és pályázatban vállalt kötelezettségeinknek eleget tettünk. Minden programunk ingyenes volt(nem kértünk belépő díjat), csak előzetes regisztrációt kértünk hozzá a

vendégektől. Az eseményeken a moderátor Köleséri Sándor, szabadúszó színész volt.

Pályázati projekt címe:

Roma kulturális és művészeti programsorozat a Nem Adom Fel Kávézóban (Budapest, VIII. Magdolna u.1.)

Projekt kezdete: 2018.04.01.

Projekt vége: 2018.12.31.

Programunk célja:

A projekt kulturális programjainak segítségével szeretnénk volna megmutatni a roma kultúra és hagyomány értékeit mind a roma származású, mind a nem roma embereknek. Célunk volt, hogy a roma emberek megismerjék és felismerjék kultúrájuk, örökségük, hagyományaik értékeit, büszkék legyenek erre és felismerjék, hogy mindezt tovább kell adniuk a fiatal generációnak. Hogy romának lenni ne valami negatív dolog legyen számukra, hanem kialakuljon egy olyan identitástudat, melynek alapján vállalják roma származásukat, ismerik a roma értékeket, hagyományokat. Szerettünk volna egy olyan roma példaképet bemutatni, akire joggal büszkék lehetnek és akinek a sorsa bizonyítja, hogy a nehezebb, vagy hátrányos helyzetből indulva is érdemes küzdeni céljaik megvalósulásáért. Projektünk célja volt az is, hogy minél több oldalról bemutassuk ezt a kultúrát, ezért a műfaji sokszínűség. A projekt helyszínén, Budapesten, a nyolcadik kerületben viszonylag nagyszámú roma származású lakosság él. A roma és nem roma emberek közötti kapcsolatok kialakulását nagymértékben akadályozzák az előítéletek, amelyek eleve gátjai egymás jobb megismerésének. Azt szeretnénk volna, hogy a kultúra közösségformáló erejének és a személyes találkozásoknak a segítségével csökkenjenek az előítéletek, a különböző kulturális háttérből jövő emberek kölcsönösen megtanulják egymás elfogadását, fölismerjék a másik fél értékeit, nyitottabbá váljanak a másik iránt. Célunk az is, hogy a rendezvénysorozat lehetőséget adjon egy olyan hosszabb távon is működő helyi közösség kialakulásához, amelynek roma és nem roma származású emberek egyaránt a tagjai.

Pályázat megvalósítása, részletes program:

- Cziffra György Emlékest

Időpont: 2018. november 5., hétfő 19.00

Cziffra György születésének 97. évfordulóján levetítésre került Kékesi Attila: A Virtuóz című dokumentumfilmje, amely a Magyar Örökség díjas és Liszt Ferenc-díjas magyar zongoraművész nem mindennapi élettörténetét dolgozza fel. A film Cziffra György zongoraművész fordulatokkal teli életét és karrierjét mutatja be, aki az angyalföldi nyomornegyed csodagyerekéből és a füstös pesti lokálok bárzongoristájából, Párizsban a század egyik leghíresebb zongoravirtuózává vált.

A vetítés után vendégünk volt Vásáry Tamás, a Nemzet Művésze címmel kitüntetett, Kossuth-díjas magyar zongoraművész, karmester és Kékesi Attila, dokumentumfilm-rendező, operatőr, vágó, egyetemi docens. Az est folyamán méltó módon emlékeztünk meg Cziffra Györgyről születésnapján a róla készült film rendezőjével és egykori jóbarátjával, Vásáry Tamással. Sok személyes élményen keresztül megismerhettük a zseniális zongoraművész emberi oldalát is.

Az esemény Facebook oldala:

<https://www.facebook.com/events/313800349439412/>

- Integratív táncterápia / Tóth Sára

Időpont: 2018. december 5., szerda 19.00

TáncRehabilitáció
Sarah's Method

Tóth Sára
edző / terapeuta

A Nem Adom Fel Alapítvány közösségi terében integratív táncterápiát tartott Tóth Sára, roma származású táncterapeuta, az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar hallgatója. Az ingyenes foglalkozáson ép és mozgásszervi- és értelmi fogyatékos gyerekek és felnőttek vettek részt. Az integratív táncterápiás módszerben használt testtudati munka, a befelé figyelés, illetve kontakt- tánc elemeire épülő kapcsolati munkák, úgymint a páros vagy kiscsoportos mozgásos folyamatok, mind a szabad mozgás önkifejező erejére támaszkodnak és lehetőséget adnak érzelmi elakadások és sérülések feltárásához, gyógyításához is.

Esemény Facebook oldala:

<https://www.facebook.com/events/2070846626341516>

- Pharrajimos, avagy emlékezés a roma holokausztra

Időpont: 2018. december 11., kedd 19.00

Előzetesen Szabó Ildikó: Chacho Rom című filmjét szeretjük volna levetíteni, de sajnos nem sikerült sehol megszereznünk a filmet. Ezért kénytelenek voltunk módosítani a tervünkön és helyette Asbót Kristóf: Védtelen áldozatok című filmjét vetítettük le és emlékeztünk meg a második világháborúban a Harmadik Birodalom által a cigányok körében végrehajtott etnikai tisztogatásokról. A vetítés után vendégünk volt a film rendezője és Daróczi Ágnes, roma származású újságíró, etnológus, a Romano Instituto Alapítvány (Cigányságkutató Intézet) vezetője és több roma szervezet alapítója és kurátora. Azt est harmadik hiteles vendége Dr. Bársony János író, kisebbségkutató volt. Szerettük volna, ha ezen a programon Junghaus Tímea, roma származású magyar művészettörténész, kurátor, kulturális aktivista és művészeti író is előadott volna, de sűrű elfoglaltságai miatt nem tudta vállalni a felkérést. A pályázat megnyerése óta a berlini Európai Roma Művészeti Kulturális Intézet igazgatója lett és ezért nem tudott jelen lenni.

A beszélgetés alkalmával bemutatásra került Daróczi Ágnes és Dr. Bársony János: Kali Trash – Fekete félelem, Pharrajimos – Szétvágatás, Samudaripen – Legyilkolás hármas címet viselő kötete is. A filmvetítés és a könyv bemutatója után kötetlen beszélgetés alakult ki a vendégekkel. A programon megjelentek

roma származásúak és egy csoport is, akik már Svédországban élnek. Szüleik a roma holokauszt áldozatai voltak.

Az esemény Facebook oldala:

<https://www.facebook.com/events/271396080187670>

- Zenész beszélgetések / Vendég: Farkas Róbert, Budapest Bár

Időpont: 2018. december 18., kedd 18.00

A pályázat beadásának pillanatában erre a programra Palya Bea, Prima-díjas és kétszeres Artisjus-díjas, roma származású előadóművészt szeretttük volna elhívni. Sűrű elfoglaltságai miatt nem tudta vállalni felkérésünket az adott évben, ezért kénytelenek voltunk egy másik roma származású, hiteles előadóművészt keresni. Olyat, aki a romák számára is példakép és hitet ad a kitörésre egy nehéz helyzetből is. Mivel a Nem Adom Fel Alapítvány és a Nemadomfel Együttes régi, jó kapcsolatot ápol a Budapest zenekarral, így esett a választásunk Farkas Róbertre, aki szintén roma származású és ő az formáció alapítója, frontembere. Farkas Róbert a Zeneakadémián végzett. Karrierjét a 100 tagú Cigányzenekarban kezdte, akikkel már nagyon fiatalon beutazta a világot. Az utazások során szerzett nyitottsága később arra készítette, hogy a klasszikus zenei irányzatoktól távol eső világokat is kipróbáljon: játszott balkáni zenét, autentikus cigányzenét és rockzenét is. A hegedű és gitár mellett még harmonikán és zongorán is játszik, 2007-ben alapította a Budapest Bár nevű együttest.

Farkas Róbert lelkesedése, a hangszerek és a megszólaltatott dalok iránti szeretete csorbíthatatlan. A kötetlen beszélgetés alkalmával megismerhettük életútját, pályafutását, onnan kezdve ahogy kapcsolatba került a zenével

gyermekkorában. Teljes biográfiát hallhattunk egy órában, sikereket és érdekes történeteket a tartalmas zenei pályafutás kapcsán. Az est végén a nézők is kérdezhettek a vendégünktől és meglepetésükre még játszott is néhány dalt nekünk a hangszerén.

Esemény Facebook oldala:

<https://www.facebook.com/events/1124261281082590/>

- Roma Irodalmi Előadást / Ifj. Irhás József: Szanszkrit mese

Időpont: 2018. december 18., kedd 19.30

Ifjabb Irhás József iskoláit a Szegedi Hittudományi Főiskolán végezte dogmatika szakon. Lelkipásztori munkatárs volt a hittanári szakon. Két verses könyvet adott ki idáig, Szanszkrit mese és Szubkultúra címmel. Az ő műveit adta elő Rácz László, roma származású színművész, a Szegedi Pinceszínház művésze és az író korábbi jóbarátja. A program után kötetlen beszélgetés alakult ki az előadóval, ami által jobban megismerhettük a szerző életét és környezetét, roma identitását, alkotói életét is.

Esemény Facebook oldala:

<https://www.facebook.com/events/320602081875685/>

- Szögkirály és egyéb cigánymesék

Időpont: 2018. december 20., csütörtök 10.00

A Sáfár Sándor gyűjtése alapján kiadott Szögkirály mesekönyv adta a gerincét a cigánymesékből összeállított gyerekműsornak, ahol Harza Márk kerekesszékes Para-Szupersztár és Köleséri Sándor, szabadúszó színész előadásában hallgathatták meg a meséket a gyerekek. A mesék között diavetítés színesítette a programot, ahol szintén cigánymeséket láthattak az óvodások. Ezeket szintén az előbb említett két előadó olvasta fel.

A Nem Adom Fel Kávézó a program után vendégül látta a gyerekeket egy limonádéra. A kávézóban fogyatékos és hátrányos helyzetű dolgozók szolgálják fel az ételeket és italokat.

- Déri Miklós: Romaportrék kiállítás és beszélgetés a fotóművésszel

Időpont: 2018. december 20.- 2019. január 17.

Déri Miklós, VIII. kerületben élő roma származású fotóművész képeiből rendeztünk kiállítást a Nem Adom Fel Kávézóban, aminek keretében egy beszélgetést is szerveztünk az alkotóval és művészettörténeti szakemberekkel. Az alkotó „Nincs ártatlan kép” című portréfotó sorozata a romákkal szembeni előítéletek gyökereivel foglalkozik, létrejöttük és működésük alapjait értelmezi, a tekintet konstruáló természetéről és hatalmáról beszél. Az apró részletekig gondosan megtervezett portrék mindezzel bátran és rendhagyó módon szembesítik a nézőt, gondolkodtatják el az identitásról, társadalomról, szubjektumról és a valóságról: a fotókhoz roma értelmiségiek álltak modellt, a képpárok egyik oldalán a hétköznapi valójukban, a másik oldalon egy-egy roma sztereotípiát megformálva láthatóak. Az eseményen vendégünk volt Oltai Kata művészettörténész, Hammer Ferenc szociológus, Bogdán Mária médiakutató. Déri Miklós portrépárokat készített roma emberekről. Egyet hétköznapi valójukról, a másikat pedig úgy, hogy a modellek egy ősrégi cigány sztereotípiá jelmezébe bújtak. A fotók modelljei, a jobb oldali portréikon saját ruháikban vannak, abszolút önmagukat adják, míg a baloldalon látható antiteziseiket profi stylist-jelmeztervező, Szakos Kriszta segítségével alkották, majd a fotós instrukciói alapján formálták meg.

A kiállításon 12 db portrúpár volt látható, mindegyiken ismert roma értelmiségiek és művészek voltak láthatóak.